

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

† Dr. Žiga Bučar.

In spet nam je nemila smrt vzela enega izmed redkega števila onih mož, ki so uže 48. leta kvišku držali slovensko zastavo, in se od takas do danes v najhujšji dobi zatiranja naše narodnosti niso dali umekniti od svojega poštenega narodnega stališča. Naš prijatelj dr. Žiga Bučar je po dolgej bolezni v sredo 30. julija svojo blago dušo izdihnil v Stražišči blizu Kranja, kamor se je podal, da bi v čistem zraku našel leka ali saj polajšanja svoje pljučne bolezni.

Kako vesel, za svoj narod navdušen mladenič je bil naš Žiga, ko je 1848. leta v uniformi akademičnega gardista mogočno stopal po Ljubljani, kako milo, vsa srca očarajoče so donele njegove pesmi, ko je pomagal pri prvih slovenskih predstavah istega leta v gledališči, vsega tega se še danes radostno spominjajo, kar jih je izmed stare garde zvesto in neomadeževano ohranilo svoj značaj od takas do danes. In treba je res bilo v dobi reakcije in pozneje trdnega značaja, kdor v boji za vsakdanji kruh nij hotel upogniti svoje moške glave in kot renegat zatajiti svojega prepričanja. Tak mož je bil naš Žiga. Kar je bil prisegel v mladeniški navdušenosti, tega se je držal ves čas svojega življenja, neustrašen, nikoli upogoben.

Izvršivši gimnazijo v Ljubljani, izbral si je Žiga Bučar težavni, a malo hvaležni zdravniški stan. Po srečno dognanih rigorozah je sprejel službo na fužinah Friedauskih blizu Topuska na hrvaško-slavonske meji. A vleklo ga je vedno v njegovo ožjo domovino, in s časoma se mu res posreči, da je postal okrajni zdravnik v Novem mestu.

Z njegovim prihodom v Novomesto se je tam in po Dolenjskem začela razcvetati narodna zavest, in če danes vidimo tam vedno bolj utrjeno narodnost, zasluga je to Žige Bučarja. Glavni svoj trud pa je po ustanovitvi narodne čitalnice na to obračal, da se dobé zanj primerni prostori, da se zida prvi slovenski narodni dom.

Do česar se mi Slovenci v Ljubljani še do dandenes nismo mogli vspneti, to je dosegel v prijaznem slovenskem mestecu s svojo energijo in s pomočjo iskrenih narodnjakov dr. Žiga Bučar. In če prav nij videl dokončnega dela, lahko je bil vesel svojih uspehov, kajti videl je, da česar še manjka, se bode s časoma dodelalo, dolenjska stran pa ima za vselej svoj „narodni dom“.

Da možu tako odločnega narodnega delovanja niso bile prihranjene vse óne britkosti, katere je moral vsak narodnjak v letih časih prenašati, lahko se da misliti.

Tudi njega so skušali podreti in uničevati, ko so spoznali, da se ne da upogniti. In kmalu po volitvah leta 1873, pri katerih je Žiga, kakor vselej, energično se gibal za narodne kandidate, dobil je ukaz, da mora zapustiti toliko mu priljubljeno Novomesto, ter se preseliti v — Kočevje.

To je bil za njega težki, reči smemo, smrtni udarec, kajti na pljučah vedno nekako rahlega moža prestaviti mej mrzlo, prašno kočevsko pečovje, je pač toliko, ko — gnati ga v smrt. Žalostnega srca, a nepotrtega duha se je udal v svojo osodo, tolažec se edino s tem, da mu bode kmalu mogoče, opustiti pretežavno za njega službo in ostalo življenje v svojem preljubem rojstnem mestu ljubljanskem preživeti. Žalibože je predolgo

odlašal ta sklep, dokler ga nij bolezen prisilila stopiti iz službe. Letošnjo spomlad se preselil v Ljubljano in bil vesele nade, da se po leti popolnem ozdravi. Prišel je poletni čas, Žiga se je odpeljal na Gorenjsko, kjer je nekaj časa res začel okrevati. A kmalu je bolezen hujša postala in v sredo je Žiga končal svoje življenje, še ne v 50. letu svoje starosti.

Na tistem grobu pa kličemo možu vedno čistega značaja in neupogobnega rodoljuba: Večnaja mu pamjat!

Dr. V.

Slovenstvo in nunske šole.

Mnogo se nam očita narodnim novinarjem, da samo kritiziramo, negiramo in tožimo, pri tem pa da pozabljamo na stvarno razmotranje raznih deželo se dotikajočih stvari. Taka trditev nij istinita, kajti zastopajoč zmirom interese slovenskega prebivalstva, branimo mu stare njegove pravice in pomagamo utrditi si jih. Ali Slovan osobito mora stati kakor vojak na straži, kajti dandenes je stanje stvari uže tako, da mora večjim delom napade in krivice odbijati, braniti si svoj obstanek in pri tem potratiti se večina dragega časa. Naši protivniki so čestihlepni in sebični, sebičnost pak svojemu bližnjemu ne privošči ničesa.

Kolikokrat smo mi povdarjali: Jednako pravo vsem, Nemcem a tudi Slovincem! Ali to je bil samo „klic vpijočega v puščavi“! Ako smo mi dokazovali, da v naših uradih se uraduje tuje, da naše srednje in ljudske šole so potujčene, iz katerih se je domači slovenski jezik izpodrinil, podučili so nas Dežmanovci, da se motimo, da ne vidimo dobro, da nas strast slepi. In če jim vendar nismo mogli verjeti in smo dali tej svoji neverjetnosti

Listek.

Bodalo.

(Noveleta, po L. Bowitschu preložil V. Eržén.)
(Konec.)

„Nikakor ne dvojim, in takšne žrtve Fijorina ne zahteva; a plakalo bode tvoje dekle, ako ne sme počivati na tvojem srci, in ljubosumnost jo bode trpila oddaljeno od tebe — zgodi se, moj gospodar me po nobednej ceni ne spusti, dokler ne poteče pogodba; pol leta je, se vé, v takih okolištinah pol večnosti — vse miní, a potler nastopim drug prostor in ostanem pri tebi; takas me bodeš lahko katerikrat obiskal, ako tudi le za nekoliko hipov; tvoje besede mi bodo kakor rosa, ki oživlja velo cvetlico, da zopet cvete; tvoja podoba se ne izgubode nikoli iz moje duše, poljubovala te bodem v duhu in mrzlim dijamantom bodala udihávala čuvstva, sén moj bodeš po noči, zvezda na glumišči.“

Alfred se je zaklinjal na vse, kajti neka demonska oblast je bila utelešena Fijorini, katera ga je obdajala s tisoč in tisoč nevidnimi zanjkami.

Ko je odšla Fijorina, je začel v duši nje čestitelja vedno bolj bledeti nje spomin, in namesto strastne vzbujenosti se je vanjo useliло trezno premišljevanje.

Pošumel je bil grofu poslednji pozdrav krasne ciganke, katerega mu je pošepetala pri slovesu na úho, in pošumel je tudi v njega srce.

Kakor da se probudi iz težkih sanj, se je oziral de la Mare okolo sebe in po sveti, katerega je v svojej zaljubljenosti puščal v némar. Lep je bil svet in nasmihal se mu je zopet! On, katerega so prej oklepali temni kodri, kateri nij poznal družih zvezd, razven Fijorininih očij, kateri nij dvigal pogleda do nikakšnega družega neba, nego li do gladkega čela ljubice, kateri nij imel nobednega veselja o čarih prirode in umetelnosti, ako nijso lep-

šali Fijorine, stresal se je in vpraševal: „Kde sem? Se je li raztrgala čarobna vez, katera me je tiščala doslé?“

Jezil se je o svojej slabosti, katera ga je takó daleč oslepila, — srdil, ker ga takó osramotila.

Vedno sicer so se vzbujali ognjevito hrepenenje in mameči spomni v grofovih prsih, a razum in ozir o bodočnosti sta vedno bolj premagovala njega ljubezen.

„Usoda sama mi je pokazala s prstom, raztrgati hočem zvezo, katera slabi vse moje kreposti, da sem brezmislen malikovalec. Kupim jej zasélje, upravljeno prav po nje okusu, toda videti je nehčem več, ker nje pogled je modrásji. Zadovoljna bode, uvidela bode, ako me ljubi iskreno, — de la Mare ne umeje biti nehvaležen.“

In vrtelo se je in šumelo po glavi njegovej. „Takó bodi!“ dejal je sam v sebi. Češče nego dosihmal je obiskaval imovitega barona Blatteaua obitelj, in snubil je lju-

izraz z dokazi, no, potem so ti korenjaki poklicali redarstvo ali policijo na pomoč, rekoč, da narod hujskamo.

No, danes, po sklenenem letošnjem šolskem letu ponavljamo zopet: Jednakopravnost, katera se nam jamči v ustavi, je bila samo na papirju; sè slovenskim jezikom se ravno tako dela še, kakor je bila preje navada; slovenski jezik po šolah še nima ónega prostora, kateri bi on moral zavzimat. Mi zdaj zopet opozorujemo nemško gospólo, da njih pojmi o jednakopravnosti so le jednostranski, in da se o tem preverijo, naj ogledajo si razna šolska poročila; če jih Bog nij še popolnoma sè slepoto udaril, bodo nehotet morali opaziti, da slovenski jezik je pri nas povsod v kot potisnen, — v kot potisnen prav tam, kjer bi moral samo on gospodovati.

Pred dve sto leti uže so postavili pedagogje pravilo, da podloga vsej bodočej omiki mora biti postavljena v domačem materinem jeziku. Denes, ko pišemo uže drugo polovico leta 1879, v „naprednem“ veku, smo resnično tako daleč prispeli, — „napredno“ se to pravi — da pri nas na Slovenskem se mora dete, ki pride v šolo, na mesto učiti svoje misli izražati v ónem slovenskem jeziku, katerega si je uže z materinim mlekom vseal, mora se, pravimo, učiti tujega jezika, še predno zna izraziti priproste svoje misli v domačem jeziku. Da, ta poročila o letošnjem šolskem letu, o katerih smo zapored v svojem listu poročali, ta poročila jasneje govoré, nego devetdeset in devet nasprotnih krikov; a ljudstvo mora zdaj odgovoriti: tudi tu ne more iti več tako!

Mej tem, ko se je slovenski jezik spoštovalo vsaj en malo po nekaterih šolah, moramo tu v Ljubljani, v sredini Slovenstva, doživeti, da vidimo, kako je slovenski jezik popolnoma iz šole izbačen, in sicer iz take šole, o katerih voditeljih bi po naravi mogli soditi, da so pravični, in da učé tudi to krepóst.

Da se po šolah naš slovenski jezik nij njegoval nikjer, to vémo dobro; mlada srca otrok so se nevarno preparirala za germanstvo. Ali da bi sovraštvo do našega milega slovenskega jezika segalo tako daleč, da bi si ga popolnoma kje upali pahniti ven iz katere ljudske šole, tega nijmo verovali, akoprám imamo žalostnih skušenj v tem oziru dovolj. In vendar se je to zgodilo in se še godi v tukajšnji ljubljanskej nunskej šoli, iz katere je slovenski jezik popolnoma izpah-

nen. V dokaz navedemo tu nemško spricevalo slovenskej deklici iz te šole 3. razreda. To spricevalo, ki je tudi v družem obziru pomenljivo, glasi se:

„Pensionat der mit h. Ministerialverordnung vom 22. Dezember 1871 Nr. 14774 mit dem Öffentlichkeitsrechte ausgestatteten 6 klassigen Schule der Ursulinen zu Laibach. Religion, Lesen, Sprachlehre, Rechtschreiben, Aufsätze, Rechnen, schriftliche Ausarbeitung, Natur und Erdkunde, Schönschreiben, Französisch, französische Conversation, Geom. Zeichnen, Arbeit, Turnen, Fleiss, Conduite, Ordnung.“ — Rubrika za slovenščino je prečrtana s črto (!).

Ker ta dogodjaj bolje opisuje naše šolstvo, nego vsak drug spis, za to hočemo samo še to pristaviti: Penzionat tukajšnjih nun ima pravico javnosti, in ker je samostan na slovenskih tleh, imamo pravico zahtevati, da se v tej šoli slovenski podučuje, tem bolj, ker obiskavajo to šolo večinoma slovenska dekleta s Kranjskega in slovenskega Štajerskega.

Tudi v samostanski šoli v Loki se dekleta izrežajo v nemškem jeziku in nemškem duhu. Nij čuda tedaj, da slišimo toliko pritožeb o polovičarskej izreji in pomanjkanji narodne zavesti mej našim ženstvom. Najbolj čudno je, da baš pod vplivom duhovenstva se nahajajoče šole so najhujše odgojilnice nemčurstva, ter s tem najkrepkejše podpirajo toliko grajane liberaluhe Kaltenecker, Schrey, Deschmann e tutti quanti. R—i.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. julija.

„Gazeta Narodowa“ priporoča **Poljakom**, naj óni prevzamejo osnóvanje avtonomistične stranke v državnem zboru, vsled katere bi mogli Čehi brezpogojno stopiti v državni zbor; iz te tako narejene večine bi se morala vlada vzeti. K „državnej stranki“ Poljaki ne smejo pristopiti, ker se da iz samih avtonomistov sestaviti večino. „Politik“ pa pravi: „Zdaj ko so avtonomisti v državnem zboru v večini, mora ministerstvo s to večino vladati. Ali avtonomisti v Avstriji so preoskromni.“ — Sporazumljenje mej Poljaki in Čehi v obče napreduje.

Črta železniška **Sisek-Noví** se bode vendar zidala, a ločila od južne železnice. Ogerski komunikacijski minister je ukazal trasiranje te železniške črte s priklopljenjem na postajo Dugo-Selo ali Vrbovec.

Vnanje države.

Iz **Burgasa** se poroča, da so se tam zadnje ruske čete vkrcale in da je zdaj izpraznjenje Bolgarije in Vzhodnje Rumelije dovršeno.

Novo **turško** ministerstvo je sestavljeno iz sledečih mož: Aarifi paša prvi minister, Savfet paša, vnanje; Savas paša, mustefer v uradu za vnanje stvari; Riza paša, vodja civilne liste in Ali Fuad, tajnik sultanov.

Na **Francoskem** je senat sprejel Ferryjev naučni zakon sè 7 zoper 2 glasa. Zbornica poslancev pak je sprejela predlog, da se razrušijo tuilerije.

Dopisi.

Iz **savinjske doline** 30. julija.

[Izv. dop.] Pri zadnjih volitvah za državni zbor so bili v kmetskih občinah spodnje Štajerske izvoljeni samo slovenski kandidati.

S tem so pokazali volilci trdno voljo, da zahtevajo, da se njih narodnost na vsak način varuje, zatorej se mora na potu postavodaje (legislative) na to delati, da se v principu izgovorjena ravnopravnost tudi uresniči, in da se slovenski jezik uvede v šole in urade.

V to svrho bi se pred vsem drugim morala za izvedenje § 19 državno-temeljne postave ustvariti posebna postava o narodnostih, in v to postavo bi se mej drugimi morala tudi ta določba sprejeti, da se pri vseh višjih oblastnihah uvedó narodne kurije. V teh kurijah bi se morala vsa narodna vprašanja, mej katere spada tudi imenovanje učiteljev in uradnikov, obravnavati in odločevati. Tako na primer bi pri nadsodnji v Gradcu, ki je bila za Štajersko, Kranjsko in Koroško ustanovljena, in od katere prebivalcev je polovica nemška, a polovica slovenska, moral en predsednik in 8 svetovalcev spadati k nemškej kuriji, in en predsednik in 8 svetovalcev k slovenskej kuriji; na ta način bi bile osobne zadeve nemških uradnikov odvisne le od nemške kurije, óne slovenskih uradnikov pa samo od slovenske kurije, ko nasprotno sedaj imajo ustavoverci vse višje uradniške službe v svojih rokah, zatorej óni dejansko gospodujejo, in mi Slovenci smo popolnem od njih odvisni.

Z Vrhnike 30. julija. [Izv. dop.]

(Požar na Vrhniki.) Dae 27. julija t. l. je nastal na Vrhniki ob 1/2 6 uri popóldne velik požar, kateri je uničil 28 hiš, cerkev sv. Lenarta in še nekaj družih poslopij.

V teku štirih let je pogorela Vrhnika popolnem. Leta 1875 je vpepelil požar južno-zapadni del trga, leta 1878 je pogorelo 48 hiš v sredi trga in dné 27. julija t. l. so padle

beznjivo hčer, ker se mu nij bilo nadejati, da bi mu jo odrekli roditelji.

Stari oča je bil zadovoljen z njim in Ivanka je bila grofu nagnena uže z davna.

„Kadar se stvar završi, bode se po vsem umirila Fijorina, in tudi meni se ne bode bati daljnih zmotnjav.“

Vse se je pripravljalo za ženitovanje, kakor gré imovitim ljudem. Poroka naj bi bila na baronovej graščini, nekoliko milj od Pariza.

Legak si je grof mislil pot pred oltar, a bil mu je usodepoln. Po deževnej noči je napočil prekrasen dan. Ptice so žvrgolele mej vejevjem svoje vesele pesni in iz čašic cvetličnih je puhtela prijetna vonjava v čisti višnjevi vzduh. Ivanka je bila lepa v nevestinej obleki kakor angelj. Ko se je grof klonil, da svoje nevesti poljubi róko, ga je obvezala kurja polt. Prekrasna je bila Ivanka, — krasnejša Fijo-

rina, in z nova mu je prišla v spomin nje podoba. Ivankino modro okó je bilo jednako nebu brez oblakov, pogled cigankin je bil žarki ogenj! Pohlevna beseda baroneske je bila nežen spomladansk dih, Fijorinina južni veter italijanski, razburjajoč srce v svojej globini! In kakor oddaljeno grmenje je bobnel govor Fijorinin njemu na uho, kakor svetli bliski so mu Fijorinini pogledi prosunjali dušo, nje temni kodri so mu obsipali lice.

„Vam je li slabo?“ dahne skrbeča Ivanka, videvša svojega ženiha blede obraz.

„Je uže dobro; naglo smo vozili — naposled preobilost sreče, katero mi obeta današnji dan —“

Za tém umolkne.

Ivanka, osramočena, povési oči.

Stari baron vstane, rekoč: „Brzo, brzo, vélika maša bode skóraj okončana.“

Vaščanje so čakali ženiha, neveste in svatov.

Olepšali so jim pot in ga zagrádili.

Jedva se je grof zavedal, kar mu zopet začenjajo pešati moči.

Dvignivšemu nogu na stolbo cerkveno, šibila so se mu kolena. Nevesta ga prime pod pázduho. Kakor blásek iz jasnega neba je završčalo po vzduhu in — de la Mare se zobalí po stolbi nizdolu.

Grozen krik nastane.

Vse poskušnje, da se oživi onemoglec, so bile brezvspešne. Ko so slekli mrtveca, našli so mu v hrbtu globóko usajeno bodalo, katero mu je bilo prodrlo srce. Na ročaji bodalovom so bili udelani dijamanti, in jeklu je bilo urezano ime „Fijorina“.

Nekoliko dnij potem so našli v reki Seini truplo lepe ciganke, glumačice. —

požaru v žrtvo hiše na severo-iztočnem koncu Vrhniške.

Ogenj se je pričel na podstrešji Stržinarjeve hiše, kjer ima Korenčan gostilno, od tod se je razširjeval v malih trenutkih po večidel lesenih in s slamo kritih bajtah ob gori sv. Trojice, in od tam je švignila ogajena iskra, preskočivša hiše ob cesti, na Staro Vrhniko, v slamnato streho nekadaš Marušičeve, zdaj Marko Jelovškove hiše. Raz nje je prešla na hlev, kateri spada k pohištvu, v katerem c. kr. sodnija in davkarija stanujeta. Sodnija je izpredvidela veliko nevarnost, katera jej je pretila, in je sklenila pospraviti sodnijske imenitne spise in akte, posebno pa zemljiške knjige v varnejše kraje. Pred vsem so izpraznili jetnišnice, potem pa tudi druge sobe. Ko so ljudje izpoznali nevarnost za sodnijo, postavili so se sodnijskim uradnikom radovoljno na razpolaganje in v 1/2 ure so bila čisto izpraznjena sodnijska in po nekoliko tudi davkarska poslopja. —

Omenjati moram tudi, da so gospodičine vrhniške in iz okolice v tem slučaju pritekle sodniji na pomoč in da so prav marljivo nosile težke fascikle iz sodnije. — V tem se je ogenj poprijemal tudi Kotnikovega hleva in ob starovrhniškej cesti postavljenih hiš. — Ker so bila ta poslopja večidel lesena in s slamo krita, nij bilo moči ognju v okom priti, posebno tudi ne zató, ker nij bilo skoraj nič gasilnega orodja. Tudi gasilnic nij bilo o pravem času na mestu, potrebovali bi bili tudi dobre komande. —

O 7. uri se je vzdignil silen vihar, kateri je osmojeno, še gorečo slamo raznašal na vse strani. Strah in groza je šinila v ljudi; vrhniški okoličani so se bali za svoje imetje, in so pobegnili, kar hitro mogoče v Vrt, Mirke, Hrib itd. domov, česar jim nij zameril nihče. Up, da se ohrani sodnija, in da se zabrani ognju razširjevanje proti jugu, je uže skoraj izginil, ker vsak, kedor je do tedaj gasil, se je odmikal vročemu pišu, toda v največji sili je prišla pomoč. Odvalil se nam je kamen obupa od srca, ko smo zagledali požarno stražo Logaško, na pomoč hitečo. In bil je res zadnji čas, da se reši Vrhnika še večje nesreče. Uže je gorela streha sodnijskega stranskega poslopja, kjer so ujetnišnice, na dveh krajih, — ali vrli Logačanje udušili so ogenj. Stolpa sv. Lenarta cerkve nijso mogli rešiti (jeden zvon se je razpočil, drugi nekoliko odtajal) a uničili so ogenj vendar na toliko, da je nevarnost za bližnje hiše skoraj izginila, posebno odkar je v pravem času nekoliko deževati pričelo. — Slava zatorej logaškej požarneji straži, slava vsem, kateri so se sploh in posebno pri cerkvi, pri Majerjevej in Kotnikovej hiši ljutemu elementu v bran postavili, slava tudi onim, ki so pri reševanju sodnijskih spisov in knjig vrlo pomagali. — Obžalovati vendar je, da Vrhnika, katera je v zadnjih letih mnogo škode trpela po požarih, še zdaj nima svoje požarne straže, da-si je vlada potrdila dotične postave, in akoravno so nekateri gospodje uže pred mnogimi leti prevzeli osnovevanje takšne straže. Menda stvar nij v pravih rokah — ka-li?!

Nesreča je velika, škoda velika, posebno pri tistih, kateri nijso bili zavarovani proti ognji. Zatorej nesrečneže priporočamo materialnej pomoči vseh, kateri jim pomagati mogó in hoté.

Iz Doline na Primorskem 27. jul. [Izv. dop.] Mej vsemi stanovi se slišijo britke

tožbe: zdaj so slabi časi, zaslužka malo, davki veliki, in letine slabe — to je glasilo kmetovalcu. Ako prebiramo novine, čitamo večkrat žalostne prigodbe, katere pričajo, da je ljudstvo v velikej stiski. Kmet se trudi od zore do temne noči, po vročini in na solncu, da skoraj omaguje. Rokodelci si s krvavimi žulji služijo kruh.

Poznam moža, katerega je mladost uže zapustila, in je obdarovan z božjimi darovi. Ta se nij še spomnil ali se ne hče spominjati, kaj pravi domači pregovor: „Lenega čaka strgan rokav, palca beraška in prazen bokal.“ Čital sem v „Edinosti“ št. 13 iz dolinske nadžupanije dopis, kateri je nekoliko počrnil gosp. nadžupana in njega tajnika, očita joč jima njiju „pregrehe“. Dopis v „Edinosti“ je dregnil v volčje gnjezdo in razdražil stare kričace. (Pustimo za danes starega nadžupana.) G. tajnik je bil zaradi tega dopisa silno razkačen in se je srdil nad nekimi gospodi v Dolini. A ti gospodje — znani mej nami, in tudi mej slovenskimi rodoljubi — so popolnem nedolžni. Kar je bilo v „Edinosti“ pisanega, je glas vpijočega kmeta. Bog daj zdravja onemu, ki mu je prišlo na misel, da je objavil ta srečni dopis, v katerem je svetu pokazal, kaj se godi v dolinskej občini. Ljudstvo se dopisa veseli, a zadeti gospodje piha jo; da je ljudstvo tega dopisa veselo, so sami gospodje krivi: naj uradujó v slovenskem jeziku, naj ne puste dela ležati po cele mesece in mesece, naj prihajejo v uradnijo, ko jih ljudje zastonj čakajo, naj dopisujó v Koper pametno. Koliko občanov in županov ne zna jezika nemškega ni italijanskega, in vendar se morajo podpisati na vaše strahljive raporte?!

Koliko aktov je zastanih in zaprašenih v našej uradniji! Kolikokrat so ure in ure oddaljeni občinarji čakali g. tajnika — a on se je kar meni nič tebi nič napajal v gostilni. Saj mu privoščimo kapljico vina, toda naj prej spolnjuje svojo dolžnost. Imamo vzgledov, da g. tajnik piše večkrat puhlih raportov v Koper, kamor morajo hoditi ljudje večkrat, ne vedoči čemu.

To je krivo, da sta pri zadnji občinski volitvi propala gg. nadžupan in njegov adjutant.

Kmet.

Domače stvari.

— († Dr. Žiga Bučar.) Truplo dr. Žige Bučarja se je iz Kranja v Ljubljano prepeljalo. Pogreb je denes ob 3. uri popoldne od njega rojstne hiše v Slonovih ulicah.

— (Umrli) je v Lipiku po kratkej a hudej bolezni 24. t. m. soproga vodju zagrebske velike gimnazije, znanemu pisatelju slovenskemu gosp. Fr. Bradaški. Pokojnica je bila vrta narodnjakinja in posnemanja vreden uzor slovenskim ženam, zatorej bodi čast nje spominu!

— (Dvorni tajnik g. J. Schneid), naš državni poslanec, bode odslej v oddelku za Bosno in Hercegovino vnanjega ministerstva posloval.

— (Mestni zbor) ima denes dné 1. avgusta ob 5. popoldne sejo. Na dnevnem redu so poročila šolskega, finančnega, stavbenega in tivolskega odseka. V tajnej seji se ima govoriti o poročilih finančnega odseka.

— (Zavoljo ponarejanja desetakov) prideta v pondeljek pred porotno sodnijo litograf Jeršan in stavec Kolenec, o katerih smo svoje dni poročali, da ja je prišla ljubljanska policija.

— (Dr. Hans Kraus), ki so si ga nemškutarji zapisali iz Gradca, da bi njihov polomljeni voziček spravil iz blata, si je za svoj glavni posel izbral grdenje naše dežele in naroda po tujih časnikih in hajskanje prebivalstva. Na njegove surove napade in neslane čenče v „Tagbl.“ in drugih listih odgovarjati, se nam zdi popolnoma odveč. Mi lahko čakamo in menda ne bo dolgo do tega, da bode tudi ta kruhoborec šel istim malo častnim potem, kakor njegovi predniki Issleibi, Spitalerji, i. t. d. Kar pa se naše opazke o renegatstvu rajnega dr. Krausa tiče, je pri vseh narodih odpadnik in izdajalec najbolj zaničevana oseba in se nikoli ne more dovolj hudo stigmatizirati. Za takega človeka mi ne poznamo usmiljenja, ne v življenji, in ne po smrti.

— (Profesor Cilenšek,) štajersk Slovenec, je spisal v letno poročilo deželne velike realke in realne gimnazije ljubenske (Leoben) sestavek pod naslovom: „Bau und Thätigkeit der Foraminiferen und r'f'bildenden Korallen“. Graška „Tagespost“ pravi, izreka joč o tem spisu našega učenega rojaka svojo sodbo, da je zelo „interessanten in temeljito pisan.“

— (Vabilo k veselici na vrtu čitalnične restavracije), katero o lepem vremenu prihodnjo nedeljo dné 3. avgusta napravi čitalniško društvo s sledečim programom: 1. Havlasi — „Padaite brat“, zbor. 2. Nedved — „Zvezdi“, zbor z bariton-samospevom. 3. Heidrich — „V tih noči“, četverspev (nov). 4. Zajec — „Lovačka“, zbor (nov). 5. Vogel — „Cigani“, zbor s tenor-samospevom, katerega poje g. Medén. 6. Eisenhut — „Bura“, zbor z bariton samospevom. 7. Eisenhut — „V naravi“, šaljiv zbor. 8. Mašek — „Bleško jezero“, zbor. 9. Zajec — „Davorija“, zbor (nov). — Mej petjem godba. Začetek veselice ob 7 1/2 uri zvečer. Vstopnina za ude čitalnične 20 kr., za neude 40 kr.

Odbor čitalnični.

— (Iz seje deželnega odbora dné 25. julija) imamo poročati sledeče: Deželni inženir g. Wičel dobil je nalog, da ogleda naprave zoper povodnje Unca v planinskej dolini, in da preišče, kaj je treba popraviti in kaj še storiti. — Za napravo tehničnih stavb za brambo savskega brega pri Gorenjej Savi nad Besnico se je deželni odbor obrnil na deželno vlado. — Vodja deželne vino- in sadje-rejske šole na Slapu g. Rih. Dolenec bode po 15. avgustu t. l. šel na Dolenjsko, kjer bode — po dogovoru s kranjsko kmetijsko družbo, katera je za to potovanje si od ministerstva izprosila državne podpore — po več krajéh podučeval o pridelovanji vina in sadja. — Sklenilo se je, da se óni najdenici kranjskih mater, kateri so od leta 1877 v dunajskej najdenišnici, oziroma iz dunajske najdenišnice na rejo oddani, vzamejo na Kranjsko v rejo. — Deželni odbor je pritrdil, da se pomočnemu učitelju v Cerkljah do 360 gold. remuneracije na leto, in za šolo v Vélkem Gabru dá 100 gold. subvencije iz normalno-šolskega zaklada za notranjo opravo.

— (Mrtvega našli) so dné 22. julija v nekaj dolinici pri Kranjskej gori Janeza Omara. Govori se, da je pokojnika čisto napadla božjast in zato ljudje sodijo, da je tudi njegove nesrečne smrti kriva ta nevarna bolezen. — Istega dné so tudi pri Podzemlji potegnili iz Kulpe utopljenca, katerega so spoznali za prodajalca semenja, Stuniča, po domače Hočevarja, iz Hriba poleg Kočevja. Kakó

je nesrečnik zašel v vodo, se ne zna. — Tudi v reki Savinji so, blizu Laškega na Štajerskem, nedavno našli neznanega mrtveca z razbito glavo, ki je dokaz, da je bil najprej umorjen, a potem vržen v vodo.

— (Treščilo) je mej nevihto, katera je tamkaj bila z večera dné 22. m. m. v parku pri Usevku, kjer so pod dežnikom zbrani trije otroci vedrili. Štirinajstletnega dečka je strela ubila, mlajšemu njega tovarišu je lahko ranila nogo, a deklica, najmlajša mej njimi, je ostala nepoškodovana.

— (Tržaški mestni zbor) je dovolil prejšnjemu mestnemu županu d' Angeliju 4000 gld. pokojnine. „Edinost“ meni, da bi bilo bolje, ako bi se porabil ta denar za šole slovenskih okolčanov, kateri še zdaj némajo nobene štirirazredne šole. Za take reči mesto néma denarja, a nikdar mu ga ne manjka za strankarske namene.

— (Pazite pri kopanju!) Tri 14letne dekleta so, kakor piše tržaška „Edinost“, šle v morje k sv. Jarneji se kopat, a so zašle predavč v morje, in ker niso znale plavati, bile bi se utopile, da jim nij v pomoč priškolil čuvaj kopelij z barkico, in jih srečno rešil smrti.

— (Dva potepina) sta vtorek zjutraj ušla iz tržaške policijske uječe, kamor so jih bili zaprli zaradi tatvine.

— (Tatú ubila) sta, — kakor se piše iz Celja novinar, — po noči dné 18. julija kmetska fanta Anton Volavšček in Josip Deželak, ko je baš nameraval gospodarju Plevniku v okraji Kozjiškem ukrasti kozo. Zasačeni zločinec, Josip Ferlič, katerega je bila tekar lani izpustila gosposka iz prisilne delarnice, hotel se je, izpoznavši, da je zasačen, brantiti z nožem, — toda razjarjena mladeniča sta ga ranila s kosó, da je poginil za ranami.

„Sokol“

Eden najzvestejših domoljubov, g. dr. Žiga Bučar, je umrl, in bo denes ob 3. popoldne pokopan. „Sokol“ se vabijo k slovesnemu pogrebu.

V polnej društveni obleki naj se zberó „Sokol“ pod svojo zastavo do 1/2 3. ure v čitalnici.

Odbor.

Gospodom pevcem narodne čitalnice

se naznanja, da bode pogreb rodoljuba g. dr. Žiga Bučarja denes popoldne ob 3. uri.

Vabijo se torej vsi čestiti gg. pevci, da pridejo ob 1/2 3. uri v čitalnico, in se potem skupno udeležé pogreba.

Pevski odbor.

Razne vesti.

* (Velik glad v Kini.) Iz Kitajskega se javlja novinar, da tamkaj razsaja strašansko glad. V mnogih mestih in vaseh mró ljudje kar po cestah. Gladni ne jedó le mrtvecev, ampak napadajo celo žive ljudi, jih razkosajo in jih imajo za obed. Nečega berača so zaprli, ker so pri njem našli otročje ostanke. Pri preiskavi se je izjavil, da je uže dalj časa otroke kradel, jih klal in se od njih hranil, ker mu je uže meso mrtvecev zoperno. Neki oče je svojega šestletnega sina umoril, ter ga imel za večerjo. Tarih dogodjajev bi nam bilo moči napisati debelo knjigo.

* (Nadležna nevesta.) Predsedniku Zjedinjenim Državam Severoameriškim, Hayesu, se je pripetilo nedavno nekaj prav nenavadnega. Prišla ga je obiskat mlada dama, Emelina

Izdatelj in urednik Makso Armic.

Nobles iz Indijanopola. Stopivša v njega sobo, ga takoj objame ter mu naravnost pové, da se je prišla k njemu možit. Gospod Hayes se izgovarja, da mu nij moči ženiti se, ker ima še živo soprogo, — toda sitna obiskovalka odločno zahteva, da se takoj poroči z njo. Vi-deč, da se je inace nij lahko odkrižati, pravi, da gre vprašat prijatelja za svét, in tako ostavi nevesto samo v sobi. V tem pošlje po policijo in le tá je skrbela, da so o tem dogodku izvedeli sorodniki, kateri so mlado gospodčino dali v bláznico.

Narodno-gospodarska stvar.

Letošnja letina

kakršna se je kazala sredi meseca julija.

Vreme je bilo početkom tega meseca na severu mrzlo in mokro, na jugu suho in vroče. V jednom delu Gališke je bila tudi suša, a jako nestalno vreme vladalo je v Bukovini in na Sedmograskem. Po planinah je navadno zapal sneg.

Na ogerskih planjavah, na Hrvatskem in v Slavoniji, v nižinah čeških, moravskih, galiških in v Bukovini so pričeli rž žeti v družem tednu m. m. Delo je opoviral dež in je tudi na izid žetve neugodno vplival. V tem oziru je letina slabša, nego je bila leta 1877 in 78.

Koliko se je rži pridelalo, tega se zdaj ne more določiti, v obče se lahko reče, da v severno zapadnih deželah do srednje veliko; tako tudi na Ogorskem. Poročila o kakovosti žita so ugodna.

Pšenica je nezadovoljivo obnesla se na Primorskem in v Dalmaciji. V Istri je velik del pšenice prezgodno dozorel. Te dežele ne bodo dosti letos pridelale, ker so tudi malo pšenice nasejale. Na Ogorskem je pšenica srednje dobro izpala. V deželah, kjer se je doslej še nij poželo, računa se na dober pridelek. O najlepšem žitu poroča se, da se je pridelal v Aradskem komitatu, o najslabšem iz Vizeburgskega komitata.

O ječmenu so dobri glasi s Češkega in skoraj vseh planin tudi iz Tirolov, neugodni pa z Moravske, Šlezije, Gališke, s Krasa in Ogorske.

Oves se je povsodi dobro oponesel, tako se poroča tudi o sočivju.

Koruzo dobro obeta, in je uže v cvetju na Dolenje-Avstrijskem in Ogorskem.

Ajda pomladna kaže na Dolenje-Avstrijskem in Gališkem dobro.

Lan se hvali posebno letos na Kranjskem in Koroškem. Na Štajerskem in drugod ne bo prida.

Krompir raste prav lepo, ali na Gališkem je na več krajéh pričel gnjiti.

Korenje in pesa povsodi v rasti zaostaje. Na Ogorskem so posebno gosénice dosti škode napravile.

Košnja še nij povsodi dovršena. Sena je veliko, a na mnogih krajéh se je pri sušenju več ali menj oškodovalo.

Vino se navadno ali počasi razvija. Kakšno bode, to je odvisno od jesenskega vremena, ker se je razvijanje grozdja zakasnilo. Pridelek vina se letos tako-le more soditi: na Ogorskem in Hrvatskem je letina vinska dobra; na Dolenje-Avstrijskem, Štajerskem in v Dalmaciji srednje dobra; drugod slaba.

Sadja letos nij nikjer veliko, samo na Zgorenje-Avstrijskem je dosti češpelj.

Listnica uredništva. G. J. J. v R.: Prekasno, a tudi prostora nam manjka za tako obširno poročilo. Brezplačno lista ne moremo dajati. — G. D. L. v P.: Omenjeni dve živinozdravniški službi ste za Novomesto in Postojno razpisani. „Slovenski Narod“ se tamošnjaj čitalnici vsak dan redno pošilja. — G. S. Š. v Petrogradu: Hvala za poslani spis. Z biografijo Puškinovo bi gotovo vsem Slovencem jako ustregli. Prosimo.

Listnica opravištva. Gospod Fr. O. v T. na Koroškem: Omenjeni gospod je samo do konca junija t. l. naročnino plačal. Po ukazu upravnega odbora pa moramo za naprej vsacemu naročniku list ustaviti, najdalje 14 dni potem, ko je naročnina potekla.

Javna zahvala.

Vsled nesrečnega padca pri vožnji bil sem v največje smrtnje nevarnosti ter 14 dni brez zavesti; nihče nij več upal, da bom še kdaj ozdravil. Trpel sem neizmerno na pretresanju možjan, „Comotio cerebri“.

Po mojem — da, neverjetnem — zopetnem okrevanju, obolela je prav hudo moja soproga za pljučno vnetico. Oba naji je s svojo učenostjo in po-

žrtvovalnostjo gotove smrti rešil preblagi g. Aleks. Rafael dr. Rojec. Tedaj najina pristrčna pa hvaležna javna zahvala g. dr. Rojeu za njegovo neprekosljivo spretnost in uljudnost pri najinej dolgoletnej bolezni. Priporočava ga vsem ónim, ki hočejo, da jih vrli naš g. dr. Rojec gotovo ozdravi.

Z odličnim spoštovanjem in iskreno hvaležnostjo v Mirni pri Gorici dné 20. julija 1879:

Anton Druša.
Jozefa Druša.

(346)

Javna zahvala.

Neutrudljivim gospodom ognjebranskega društva Logaškega, kateri so pri silovitem požaru dné 27. t. m. uže gorečo ujetnišnico otehi; c. kr. poštarju g. Obrezi, in vsem drugim, kateri so pripomogli reševati in shranjevati javno blago; in slednjič gg. Frider. in Jožefu Pommerju, katera sta tukajšnje ujetnike prenočila, izreka podpisana c. kr. okrajna sodnija najtoplejšo zahvalo.

C. kr. okrajna sodnija na Vrhniki dné 30. julija 1879.

C. Pleško,
c. kr. okrajni sodnik.

Umrli v Ljubljani.

28. julija: Janez Božič, 27 let, kaznenec na gradu, vsled jetike. — Henrik Löb, škofstovski učenc, 17 let 8 mes., v Hrenovih ulicah št. 5, vsled tuberkuloze.

29. julija: Francetu Zirarju, delavcu, v predkraj Hradeckega vas št. 29, mrtvo rojeno dete ženskega spola.

30. julija: Marija Zirar, delavca žena, 39 let, v predkraj Hradeckega vas št. 29, umrla v noči od 29. na 30. dan t. m. (in bo sodnijsko preiskana). — Marija Klovar, delavka v predlinici, 17 let, na sv. Petra cesti št. 60, vsled tuberkuloze. — Kata Aybel, mestna ubožica, 80 let, v mestnej revnej hiši, karlovska cesta št. 9, vsled pljučnega emphisema.

V deželnej bolnici:

26. julija: Marija Stimac, gostaška, 35 let, vsled krvavljenja za rakom.

27. julija: Mici Podlipek, dninarici, mrtvo rojeno dete moškega spola. — Miha Ogrin, delavec, 74 let, (v bolnišnični filijali na poljanski cesti št. 42).

28. julija: Valentin Čuk, delavec, 70 let. — Meta Plevnik, dekla, 22 let, vsled vnetja trebušne kožice.

Tuji.

30. julija:

Evropa: Nothbauer iz Dunaja. — Thurn iz Sevnice. — Kalster iz Trsta. — Köpl iz Dunaja. — Jenko z Gorenjskega.

ri Slona: Sponco iz Gradca. — Linhardt iz Krškega. — Staffer iz Trsta.

ri Malicu: Lokarčič iz Dunaja. — Goltz iz Gradca. — Erker iz Dunaja. — Burella iz Trsta. — Schmidt iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Valsasini iz Milana. Pri avstrijskem cesarju: Filinan iz Tržiče.

Dunajska borza 31. julija.

(Izvirno telegrafično poročilo.)			
Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	66 gld.	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	68	40	"
Zlata renta . . .	78	80	"
1860 drž. posojilo . . .	—	—	"
Akcije narodne banke . . .	827	—	"
Kreditne akcije . . .	272	50	"
London . . .	115	75	"
Srebro . . .	—	—	"
Napol. . .	9	22	"
C. kr. cekini . . .	5	46	"
Državne marke . . .	56	80	"

Potrtega srca javljamo žalostno vest, da se je Bogu vsemogočnemu dopalo našega iskreno ljubljenega soproga, oziroma očeta in brata, g.

med. dr. Žiga Bučarja

včeraj dné 30. julija ob 8. uri zjutraj v starosti 49 let po dolgej in mučnej bolezni, previdnega se sv. zakramenti za umirajočé, pozvati na óni boljši svet.

Truplo predrazega umrlega se bode preneslo v petek dné 1. avgusta ob 3. uri popoldne iz hiše št. 15 v Slonovih ulicah na pokopališče pri sv. Krištofu, kjer se bode položilo v lastno rakev.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Drazega ranjcega priporočamo vsem v blag spomin. (349)

V Ljubljani dné 31. julija 1879.

Matilda Bučar rojena Grimpner, soproga.
Boleslav, sin. Matilda, hči.
Franjo Bučar, brat.

Adolf Eberl,

zaloga oljnatih barv, laka in firneža,

v Ljubljani, (335—3)

na Marijnem trgu, poleg frančiškanskega mostú.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.